ECLI:LV:RAT:2024:0911.19730258623.4.S
Krimināllietas Nr.19730258623
Lietvedības Nr.KA04-0630-24/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024.gada 11.septembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Iveta Vīgante,
tiesnesis Guntars Kveska,
tiesnesis Guntars Stūris,
piedaloties prokurorei Dacei Kuncei,
aizstāvim Tomam Tīdemanim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. F/, personas kods /personas kods/, apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 24.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 24.janvāra spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 116.pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz deviņiem gadiem, ar probācijas uzraudzību uz trim gadiem. Soda izciešanā ieskaitīts laiks no 2023.gada 29.augusta līdz 2024.gada 24.janvārim.

[2] Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka /pers. F/ izdarīja citas personas tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību), proti, 2023.gada 29.augustā, ap plkst.15.00 /pers. F/ atradās /adrese/ kur kopā ar paziņām, tostarp /pers. G/, lietoja alkoholiskos dzērienus. Alkohola lietošanas laikā, pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā plkst.16.34, /pers. F/ un /pers. G/, pirmstiesas izmeklēšanas laikā nenoskaidrotu iemeslu dēļ, izcēlās konflikts un /pers. F/, būdams neapmierināts ar /pers. G/ teikto attiecībā pret viņu (/pers. F/), pēkšņas agresijas vadīts, izņēma no savas somas līdzi paņemto nazi un tīši, nolūkā izdarīt /pers. G/ slepkavību, mērķtiecīgi vienu reizi izdarīja dūrienu /pers. G/ kakla rajonā nodarot miesas bojājumus, kas pēc sava rakstura pieskaitāmi pie smagiem miesas bojājumiem kā bīstami dzīvībai un ir tiešā cēloniskā sakarībā ar nāves iestāšanos. Tādā veidā /pers. F/ izdarīja /pers. G/ tīšu, prettiesisku nonāvēšanu.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. F/ iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par noteikto sodu un to mīkstināt. Apsūdzētais norāda, ka viņam noteiktais sods ir pārāk bargs, jo pats cietušais arī ir vainīgs notikušajā.

Motīvu daļa

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē prokurore iesniegto apelācijas sūdzību neatzina un lūdza to noraidīt. Apsūdzētais uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību, bet viņa aizstāvis pievienojās iesniegtajai apelācijas sūdzībai, pamatojoties uz tajā izteiktajiem argumentiem.

[5] Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais lūdza mīkstināt sodu, jo uztraucas par savu veselības stāvokli. Kā arī paskaidroja, ka /pers. G/ regulāri zadzis un viņam (apsūdzētajam) par to bijušas dusmas, nebija domājis izdarīt noziedzīgo nodarījumu, par kuru apsūdzēts.

[6] Noklausījusies prokurores, aizstāvja viedokļus, apsūdzētā paskaidrojumus, pārbaudījusi krimināllietas materiālos apkopotos pierādījumus un dokumentus, kā arī izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) uzskata, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par kaitējuma kompensācijas piedziņu.

[7] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu, pierādījumu pārbaude attiecībā uz apsūdzētajam izvirzīto apsūdzību tiesas izmeklēšanā pirmās instances tiesā netika izdarīta, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas apsūdzētajam tika izskaidrotas.

Pēc iepazīšanās ar krimināllietas materiāliem, tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais tiesiski un pamatoti ir notiesāts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 116.pantā, un pirmās instances tiesa pamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu atzinusi, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā sevišķi smags noziegums.

[8] Tiesas kolēģija uzskata, ka apsūdzētajam noteiktā soda mēra mīkstināšanai nav likumīga pamata, jo pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi visus Krimināllikuma 46.panta 3.[1] daļā minētos soda noteikšanas vispārīgos principus kopsakarā ar Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi.

Pirmās instances tiesa pamatoti par atbildību mīkstinošu apstākli atzinusi to, ka apsūdzētais atzīst savu vainu un nožēlo izdarīto. Tāpat pirmās instances par atbildību pastiprinošu apstākli pamatoti atzinusi to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts atrodoties alkohola ietekmē.

Tiesas kolēģija konstatē, ka noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā lietā apsūdzētais izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, taču tiesas kolēģija nevar pasliktināt apsūdzētā stāvokli, atzīstot to par atbildību pastiprinošu apstākli, jo lietā nav iesniegts apelācijas protests vai cietušā apelācijas sūdzība.

Tāpat tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata konstatēt Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punktā norādīto atbildību mīkstinošu apstākli, proti, noziedzīgais nodarījums izdarīts cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē. Ne apelācijas sūdzībā, ne apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais nenorādīja uz konkrētu /pers. G/ prettiesisku rīcību vai amorālu uzvedību, kuras ietekmē būtu izdarīts noziedzīgais nodarījums, līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka tikai apsūdzētā norāde par to, ka /pers. G/ regulāri zadzis naudu, nav pietiekams pamats konstatēt minēto atbildību mīkstinošo apstākli.

Krimināllietas materiālos nav ziņas par to, ka apsūdzētā veselības stāvoklis var pasliktināties un dēļ tā viņš nevarētu izciest sodu brīvības atņemšanas vietā, kā arī nav ziņas, ka nepieciešamības gadījumā apsūdzētajam medicīnisko palīdzību nebūtu iespējams nodrošināt atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumiem Nr.276 "Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība".

Apstāklis, ka apsūdzētais ir atzinis savu vainu un nožēlo izdarīto, kā arī tas, ka apsūdzētais, piekrītot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 21.pantu, ir sadarbojies ar tiesu, ar pirmās instances tiesas spriedumu jau ir ņemti vērā, nosakot apsūdzētajam sodu. Nekādas citas ziņas vai viņa atbildību mīkstinošus apstākļus, kurus nebūtu novērtējusi pirmās instances tiesa un kuri varētu būt par pamatu soda mīkstināšanai, tiesas kolēģija nekonstatē un uz šādiem apstākļiem nav norādīts arī apelācijas sūdzībā.

[9] Cietušais/pers. H/ 2023.gada 7.septembrī ir pieteicis materiālā kaitējuma kompensāciju un lūdzis no apsūdzētā viņa labā piedzīt 1053,40 EUR, proti, samaksu par apbedīšanas aģentūras pakalpojumiem un mantām, kas nepieciešamas, lai apglabātu cilvēku. Ar pirmās instances tiesas spriedumu no apsūdzētā ir piedzīta materiālā kaitējuma kompensācija minētajā apmērā.

Pēc pirmās instances tiesas sprieduma krimināllietā ir iesniegts Tiesu administrācijas 2024.gada 3.aprīļa lēmums par valsts kompensācijas 3100 EUR izmaksu /pers. H/, kuram pielikumā pievienota maksājuma uzdevuma kopija (*2.sējuma lietas lapas 9.-11.*).

Ņemot vērā minēto, proti, ka atbilstoši likumam "Par valsts kompensācijām cietušajiem" /pers. H/ izmaksāta valsts kompensācija saistībā ar brāļa nāvi noziedzīga nodarījuma rezultātā un tā sevī ietver arī cietušā norādītos izdevumus, kas radušies saistībā ar bēru organizēšanu, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par materiālā kaitējuma kompensācijas 1053,40 EUR piedziņu no apsūdzētā /pers. H/ labā, savukārt jautājums par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā risināms minētā likuma noteiktajā kārtībā.

[10] Pēc apsūdzētā lūguma apelācijas instances tiesas sēdē pēc tiesas norīkojuma piedalījās zvērināta advokāta palīgs Toms Tīdemanis. Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka aizstāvim Tomam Tīdemanim saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.panta otro daļu un Latvijas Republikas Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami 80 EUR. Minēto izdevumu atlīdzināšanas pienākums valstij, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.pantu, uzliekams apsūdzētajam /pers. F/.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas tiesas 2024.gada 24.janvāra spriedumu daļā par kaitējuma kompensācijas 1063,40 EUR piedziņu. Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. F/ par labu valstij procesuālos izdevumus 80 EUR (astoņdesmit eiro), nosakot termiņu to labprātīgai atlīdzināšanai — 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna nolēmuma pieejamības diena – 2024.gada 25.septembris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Vīgante

Tiesnesis G.Kveska

Tiesnesis G.Stūris